

وزارت معارف

آموزش قرآن کریم

صنف چهارم

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ. ش.

آموزش قرآن کریم

صنف چهارم

سرود ملی

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه یان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زړه وي جاویدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلېږي
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وزارت معارف

آموزش قرآن کریم

صنف چهارم

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ ش.

مشخصات کتاب

مضمون: آموزش قرآن کریم

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش تعلیم و تربیه اسلامی نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: چهارم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۸ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع، توزیع و فروش کتاب‌های درسی برای وزارت معارف جمهوری اسلامی افغانستان محفوظ است. خرید و فروش آن در بازار ممنوع بوده و با متخلفان برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

پیام وزیر معارف

اقراً باسم ربك

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی پایان بر رسول خاتم - حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه گان هویدا است، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می نمایند. در چنین برهه سرنوشت ساز، رهبری و خانواده بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می باشد.

از همین رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت های مهم وزارت معارف پنداشته می شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی با کیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکر شده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به عنوان تربیت کننده گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤلیت پذیری، با این نیت تدریس را آغاز کنند، که در آینده نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه های فردای کشور می خواهیم تا از فرصت ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفاده بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن ها در این راه مقدس و انسان ساز موفقیت استدعا دارم. با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست عناوین

صفحه	عنوان
۱	سوره‌های قرآن کریم
۳	فضایل قرآن کریم
۴	تلاوت آیت (۱۰۹) سوره بقره
۶	تلاوت آیت (۱۱۰) سوره بقره
۸	تلاوت آیت (۱۱۱) سوره بقره
۱۰	تلاوت آیت (۱۱۲) سوره بقره
۱۲	تلاوت جزء اول آیت (۱۱۳) سوره بقره
۱۴	تلاوت جزء دوم آیت (۱۱۳) سوره بقره
۱۶	تلاوت آیت (۱۱۴) سوره بقره
۱۸	تلاوت آیت (۱۱۵) سوره بقره
۲۰	تلاوت آیت (۱۱۶) سوره بقره
۲۲	تلاوت آیت (۱۱۷) سوره بقره
۲۴	تلاوت آیت (۱۱۸) سوره بقره
۲۶	تلاوت آیت (۱۱۹) سوره بقره
۲۷	تلاوت آیت (۱۲۰) سوره بقره
۲۹	تلاوت آیت (۱۲۱) سوره بقره
۳۱	تلاوت آیت (۱۲۲) سوره بقره
۳۳	تلاوت آیت (۱۲۳) سوره بقره
۳۴	تلاوت آیت (۱۲۴) سوره بقره
۳۶	تلاوت آیت (۱۲۵) سوره بقره
۳۸	تلاوت آیت (۱۲۶) سوره بقره
۴۰	تلاوت آیت (۱۲۷) سوره بقره
۴۲	تلاوت آیت (۱۲۸) سوره بقره
۴۴	تلاوت آیت (۱۲۹) سوره بقره
۴۶	تلاوت آیت (۱۳۰) سوره بقره

٤٨	تلاوت آیت (١٣١) سورۃ بقرہ
٤٩	تلاوت آیت (١٣٢) سورۃ بقرہ
٥٠	تلاوت آیت (١٣٣) سورۃ بقرہ
٥٢	تلاوت آیت (١٣٤) سورۃ بقرہ
٥٣	تلاوت آیت (١٣٥) سورۃ بقرہ
٥٤	تلاوت آیت (١٣٦) سورۃ بقرہ
٥٦	تلاوت آیت (١٣٧) سورۃ بقرہ
٥٨	تلاوت آیات (١٣٨-١٣٩) سورۃ بقرہ
٦٠	تلاوت جزء اول آیت (١٤٠) سورۃ بقرہ
٦٢	تلاوت جزء دوم آیت (١٤٠) سورۃ بقرہ
٦٤	تلاوت آیت (١٤١) سورۃ بقرہ
٦٦	تلاوت آیت (١٤٢) سورۃ بقرہ
٨٦	تلاوت جزء اول آیت (١٤٣) سورۃ بقرہ
٧٠	تلاوت جزء دوم آیت (١٤٣) سورۃ بقرہ
٧٢	تلاوت جزء اول آیت (١٤٤) سورۃ بقرہ
٧٤	تلاوت جزء دوم آیت (١٤٤) سورۃ بقرہ
٧٦	تلاوت آیت (١٤٥) سورۃ بقرہ
٧٨	تلاوت آیت (١٤٦) سورۃ بقرہ
٨٠	تلاوت آیات (١٤٧-١٤٨) سورۃ بقرہ
٨٢	تلاوت آیت (١٤٩) سورۃ بقرہ
٨٤	تلاوت جزء اول آیت (١٥٠) سورۃ بقرہ
٨٥	تلاوت جزء دوم آیت (١٥٠) سورۃ بقرہ
٨٦	تلاوت آیت (١٥١) سورۃ بقرہ
٨٨	تلاوت آیات (١٥٢-١٥٣) سورۃ بقرہ
٨٩	تلاوت آیات (١٥٤-١٥٥) سورۃ بقرہ
٩١	تلاوت آیات (١٥٦-١٥٧) سورۃ بقرہ
٩٢	تلاوت آیت (١٥٨) سورۃ بقرہ
٩٤	تلاوت آیت (١٥٩) سورۃ بقرہ

۹۵	تلاوت آیات (۱۶۰-۱۶۱) سورة بقره
۹۷	تلاوت آیات (۱۶۲-۱۶۳) سورة بقره
۹۸	تلاوت آیت (۱۶۴) سورة بقره
۱۰۰	تلاوت آیت (۱۶۵) سورة بقره
۱۰۲	تلاوت آیت (۱۶۶) سورة بقره
۱۰۳	تلاوت آیت (۱۶۷) سورة بقره
۱۰۵	تلاوت آیت (۱۶۸) سورة بقره
۱۰۶	تلاوت آیات (۱۶۹-۱۷۰) سورة بقره
۱۰۸	تلاوت آیات (۱۷۱-۱۷۲) سورة بقره
۱۱۰	تلاوت آیت (۱۷۳) سورة بقره
۱۱۲	تلاوت آیت (۱۷۴) سورة بقره
۱۱۴	تلاوت آیت (۱۷۵) سورة بقره
۱۱۵	تلاوت آیت (۱۷۶) سورة بقره
۱۱۶	تلاوت جزء اول آیت (۱۷۷) سورة بقره
۱۱۸	تلاوت جزء دوم آیت (۱۷۷) سورة بقره
۱۱۹	تلاوت جزء سوم آیت (۱۷۷) سورة بقره
۱۲۱	حفظ آیات (۱-۴) سورة القارعة
۱۲۱	حفظ آیات (۵-۷) سورة القارعة
۱۲۲	حفظ آیات (۸-۱۱) سورة القارعة
۱۲۲	حفظ آیات (۱-۳) سورة تکاثر
۱۲۳	حفظ آیات (۴-۶) سورة تکاثر
۱۲۳	حفظ آیات (۷-۸) سورة تکاثر با مراجعه تمام سوره ها
۱۲۴	حفظ آیات (۱-۳) سورة همزه
۱۲۴	حفظ آیات (۴-۶) سورة همزه
۱۲۵	حفظ آیات (۷-۹) سورة همزه
۱۲۶	یاد داشت

سوره‌های قرآن کریم

قرآن کریم دارای ۱۱۴ سوره می‌باشد، با سوره فاتحه آغاز و با سوره ناس ختم می‌شود.
سوره‌های قرآن کریم به دو نوع است:

۱- سوره‌های مکی

۲- سوره‌های مدنی

۱- **سوره‌های مکی:** سوره‌هایی است که قبل از هجرت، در مدت ۱۳ سال بعثت برای حضرت محمد ﷺ نازل شده است.
تعداد سوره‌های مکی ۸۶ سوره است.
سوره اخلاص و سوره کافرون از سوره‌های مکی می‌باشند.

۲. **سوره‌های مدنی:** سوره‌هایی است که بعد از هجرت به حضرت محمد ﷺ از مکه به مدینه در مدت ۱۰ سال نازل شده است.
تعداد سوره‌های مدنی ۲۸ سوره است.
سوره نصر و سوره بقره از سوره‌های مدنی می‌باشند.

-
- ۱- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، یک گروه ده سورهٔ مکی و گروه دیگر، ده سورهٔ مدنی را به همکاری معلم گرامی نام بگیرند.
  - ۲- معلوم کنید که تعداد کدام نوع سوره‌ها زیاد است.
  - ۳- نازل شدن قرآن کریم در چند سال تکمیل گردیده است.

ارزیابی

- ۱- قرآن کریم دارای چند سوره است؟
- ۲- کدام سوره‌ها را مکی می‌گویند؟
- ۳- سوره‌های مدنی چند سوره است؟

فضایل قرآن کریم

خواندن قرآن کریم ثواب زیاد دارد ما باید قرآن کریم را درست بخوانیم.
رسول الله ﷺ می فرماید: شخصی که یک حرف قرآن کریم را تلاوت نماید،
الله ﷻ برای وی ده نیکی می دهد. (رواه الترمذی)
در روز قیامت قرآن کریم، شفاعت تلاوت کننده را می نماید.
خواندن سوره اخلاص ثواب ثلث قرآن کریم را دارد.
خواندن سوره فلق و ناس، سحر و جادو را دفع می نماید.
بهترین شما کسانی اند که قرآن را می آموزند و به دیگران می آموزانند.

فعالیت

شاگردان در مورد فضایل قرآن کریم گفتگو نمایند.
کی می تواند بگوید که با خواندن «الم» چند نیکی داده می شود؟
چگونه می توانیم قرآن کریم را درست بیاموزیم؟

ارزیابی

- ۱- قرآن کریم شفاعت کدام اشخاص را می کند؟
- ۲- خواندن سوره اخلاص چه ثواب را بر دارد؟
- ۳- خواندن کدام سوره ها سحر و جادو را دفع می نماید؟

تلاوت آیت (۱۰۹) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَدَّ	كَثِيرٌ	مِّنْ	أَهْلِ	الْكِتَابِ	لَوْ	يَرُدُّونَكُمْ
مِّنْ	بَعْدِ	إِيمَانِكُمْ	كُفَّارًا	حَسَدًا	مِّنْ	عِنْدِ
أَنْفُسِهِمْ	مِّنْ بَعْدِ	مَا	تَبَيَّنَ	لَهُمْ	الْحَقُّ	فَاعْفُوا
وَاصْفَحُوا	حَتَّىٰ	يَأْتِيَ	اللَّهُ	بِأَمْرِهِ	إِنَّ	اللَّهَ
عَلَىٰ	كُلِّ	شَيْءٍ	قَدِيرٌ			

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ
مِّنْ بَعْدِ إِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا
حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ
مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ
فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا
حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

مرحله سوم: تلاوت جزء اول آیت

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ
عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ
بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٠﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

كُفَّارًا	لَوْ يَرُدُّونَكُمْ	وَدَّ كَثِيرٌ
وَاصْفَحُوا	فَاعْفُوا	حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ

مرحله پنجم: اظهار در لغت به معنای ظاهر کردن و در اصطلاح آشکار کردن
نون ساکن و تنوین است. حروف اظهار عبارت از (ء، ها، ع، حا، غ، خا) است.
مثال‌های ذیل توسط شاگردان تمرین شود:

(مِّنْ أَهْلِ، كُفَّارًا حَسَدًا) (مِّنْ عِنْدِ)

تلاوت آیت (۱۱۰) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

مَا	وَ	الزَّكَاةَ	وَأْتُوا	الصَّلَاةَ	وَأَقِيمُوا
عِنْدَ	تَجِدُوهَا	خَيْرٍ	مِّنْ	لِّأَنفُسِكُمْ	تُقَدِّمُوا
بَصِيرٍ	تَعْمَلُونَ	بِمَا	اللَّهِ	إِنَّ	اللَّهِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأْتُوا الزَّكَاةَ
وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ
مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهَا عِنْدَ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

مِنْ خَيْرٍ	تَجِدُوهُ	وَمَا تُقَدِّمُوا
-------------	-----------	-------------------

مرحله پنجم: هرگاه حرکت حرف ماقبل «ل» در لفظ الله ﷻ فتحه «زبر» باشد
لفظ الله ﷻ پُر خوانده می‌شود.

تلاوت آیت (۱۱۱) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

مَنْ	إِلَّا	الْجَنَّةَ	يَدْخُلُ	لَنْ	وَقَالُوا
أَمَانِيَّهُمْ	تِلْكَ	نَضْرَى	أَوْ	هُودًا	كَانَ
صَادِقِينَ	كُنْتُمْ	إِنْ	بُرْهَانَكُمْ	هَاتُوا	قُلْ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ
إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَضْرَى
تِلْكَ أَمَانِيَّهُمْ
قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرِيًّا تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١١﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

بُرْهَانَكُمْ	أَمَانِيَّهُمْ	أَوْ نَصْرِيًّا
---------------	----------------	-----------------

مرحله پنجم: مخرج «ه» قسمت اخیر حلق است باید دقیق از مخرجش تلفظ گردد تا با حرف «ح» فرق شود.

تلاوت آیت (۱۱۲) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

بَلَىٰ	مَنْ	أَسْلَمَ	وَجْهَهُ
لِلَّهِ	وَهُوَ	حُسَيْنٌ	فَلَهُ
أَجْرُهُ	عِنْدَ	رَبِّهِ	وَلَا
خَوْفٌ	عَلَيْهِمْ	وَلَا هُمْ	يَجْزُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ
وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ حُسَيْنٌ
فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَجْزُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَلَا خَوْفٌ	فَلَهُ أَجْرُهُ	وَجْهَهُ
--------------	-----------------	----------

مرحله پنجم: هرگاه بعد از نون ساکن و تنوین (دو زبر، دو پیش و دو زیر)

یکی از حروف شش گانه‌ی اظهار بیاید نون ساکن و تنوین اظهار می‌شود.

مثال: (وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ) (مَنْ أَسْلَمَ)

تلاوت جزء اول آیت (۱۱۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالَتِ	الْيَهُودُ	لَيْسَتْ	النَّصْرَى	عَلَى
شَيْءٍ	وَقَالَتِ	النَّصْرَى	لَيْسَتْ	الْيَهُودُ
عَلَى شَيْءٍ	وَهُمْ	يَتْلُونَ	الْكِتَابَ	

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ النَّصْرَى عَلَى شَيْءٍ
وَقَالَتِ النَّصْرَى لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ
وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ ۖ وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ
عَلَىٰ شَيْءٍ ۖ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يَتْلُونَ الْكِتَابَ	لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ	وَقَالَتِ الْيَهُودُ
----------------------	----------------------	----------------------

مرحله پنجم: در کلمه (النَّصْرَىٰ) حرف «ی» تلفظ نمی‌شود و در این کلمه حرف «ص» و «ر» پُر خوانده می‌شود.

تلاوت جزء دوم آیت (۱۱۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

كَذَلِكَ	قَالَ	الَّذِينَ	لَا يَعْلَمُونَ	مِثْلَ
قَوْلِهِمْ	فَاللَّهُ	يَحْكُمُ	بَيْنَهُمْ	يَوْمَ
الْقِيَامَةِ	فِيمَا	كَانُوا	فِيهِ	يَخْتَلِفُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ
فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يَحْتَلِفُونَ	يَوْمَ الْقِيَامَةِ	فَاللَّهُ يَحْكُمُ
---------------	---------------------	--------------------

مرحله پنجم: مخرج حرف «ع» قسمت وسط حلق است باید دقیق از مخرجش ادا

گردد تا از حرف «ء» همزه فرق شود.

تلاوت آیت (۱۱۴) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمَنْ	أَظْلَمُ	مِمَّنْ	مَنْعَ	مَسْجِدَ
اللَّهِ	أَنْ يُذَكَّرَ	فِيهَا	اسْمُهُ	وَسَعَى
فِي خَرَابِهَا	أُولَئِكَ	مَا كَانَ	لَهُمْ	أَنْ
يَدْخُلُوهَا	إِلَّا	خَائِفِينَ	لَهُمْ	فِي الدُّنْيَا
خِزْيٌ وَ	لَهُمْ	فِي الْآخِرَةِ	عَذَابٌ	عَظِيمٌ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنْ مَنْعَ مَسْجِدَ اللَّهِ
أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ
وَسَعَى فِي خَرَابِهَا
أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا
إِلَّا خَائِفِينَ
لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ
وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ
مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

خِزْيٌ وَلَهُمْ	خَائِفِينَ	أَنْ يُذْكَرَ	مِمَّنْ مَنَعَ
-----------------	------------	---------------	----------------

مرحله پنجم: مخرج حرف «ذ» از تماس نوک زبان با سر دندان‌های ثنایای
بالا صورت می‌گیرد دقیق ادا گردد تا از حرف «ز» فرق شود.

تلاوت آیت (۱۱۵) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَلِلَّهِ	الْمَشْرِقُ	وَالْمَغْرِبُ	فَأَيْنَمَا	تُولُوا
فَمَّمَّ	وَجْهَ اللَّهِ	إِنَّ اللَّهَ	وَاسِعٌ	عَلِيمٌ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
فَأَيْنَمَا تُولُوا فَمَّمَّ وَجْهَ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَأَيُّمَا تُلُوْا فَنَّمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

مرحله چهارم: کلمه های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

تُلوُّوا	فَنَّمَّ	وَاسِعٌ	عَلِيمٌ
----------	----------	---------	---------

مرحله پنجم: مخرج حرف «ث» نیز نوک زبان و سر دندان های ثنایای بالا می باشد و این حرف دقیق از مخرجش ادا گردد تا با حرف «س» فرق شود.

تلاوت آیت (۱۱۶) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالُوا	اتَّخَذَ اللَّهُ	وَلَدًا	سُبْحٰنَهُ	بَلْ لَّهُ
مَا فِي	السَّمٰوٰتِ	وَالْاَرْضِ	كُلُّ لَّهُ	قِنْتُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ
بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
كُلُّ لَّهُ قِنْتُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ كُلُّ لَّهُ قِنْتٌ ۝۱۳

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاکردان مشق و تمرین شود:

قِنْتُونَ	كُلُّ لَّهُ	بَلْ لَّهُ	سُبْحٰنَهُ
-----------	-------------	------------	------------

مرحله پنجم: حرف «ق» پر ادا می‌شود یعنی در هنگام تلفظ آن زبان به سوی کام میلان می‌کند.

تلاوت آیت (۱۱۷) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

بَدِيعُ	السَّهْوٰتِ	وَالْاَرْضِ	وَإِذَا	قَضٰى
أَمْرًا	فَأَمَّا	يَقُولُ لَهُ	كُنْ	فَيَكُونُ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

بَدِيعُ السَّهْوٰتِ وَالْاَرْضِ
وَإِذَا قَضٰى أَمْرًا
فَأَمَّا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١٤﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

كُنْ فَيَكُونُ	فَإِنَّمَا	وَإِذَا قَضَىٰ
----------------	------------	----------------

مرحله پنجم: حرف «ر» اگر فتحه (زبر) داشته باشد پُر خوانده می‌شود.

- در (وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا) مد منفصل است؛ زیرا حرف مد در یک کلمه و سبب آن یعنی همزه «ء» در کلمه دیگر آمده است، اندازه حرکت این مد از دو الی چهار و پنج حرکت مد می‌شود.

تلاوت آیت (۱۱۸) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالَ	الَّذِينَ	لَا	يَعْلَمُونَ	لَوْلَا
يُكَلِّمُنَا	اللَّهُ	أَوْ تَأْتِينَا	آيَةً	كَذَلِكَ
قَالَ	الَّذِينَ	مِنْ	قَبْلِهِمْ	مِثْلَ
قَوْلِهِمْ	تَشَابَهَتْ	قُلُوبُهُمْ	قَدْ	بَيَّنَّا
الآيَاتِ			لِقَوْمٍ	يُوقِنُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةً
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ
قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾

مرحله چهارم: کلمه های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يُوقِنُونَ	قَدْ بَيَّنَّا	تَشَابَهَتْ	مِثْلَ قَوْلِهِمْ
------------	----------------	-------------	-------------------

مرحله پنجم: هرگاه بخواهیم مخرج حرفی را پیدا کنیم، همزه متحرک را بر آن حرف داخل نموده، حرف را ساکن تلفظ می نماییم و بعد هر جا که آواز ما قطع شد، همانجا مخرج همان حرف است.

تلاوت آیت (۱۱۹) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَإِنَّا	أَرْسَلْنَاكَ	بِالْحَقِّ	بَشِيرًا	وَنَذِيرًا
وَلَا	تُسْأَلُ	عَنْ	أَصْحَابِ	الْجَحِيمِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿۱۱۹﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

بَشِيرًا	وَلَا تُسْأَلُ	عَنْ	أَصْحَابِ
----------	----------------	------	-----------

مرحله پنجم: مخرج حرف «ک» قسمت اخیر زبان نزدیک به حلق است و مخرج حرف «ق» کمی بالاتر از مخرج حرف «ک» می‌باشد در هنگام تلفظ این دو حرف دقت صورت گیرد تا هر یک از مخرج خودش ادا گردد.

تلاوت آیت (۱۲۰) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَلَا	الْيَهُودُ	عَنْكَ	تَرْضَى	وَلَنْ
قُلْ إِنَّ	مِلَّتَهُمْ	تَتَّبِعَ	حَتَّى	النَّظْرَى
اتَّبَعْتَ	وَلِئِنْ	هُوَ الْهُدَى	اللَّهُ	هُدَى
مِنْ	جَاءَكَ	الَّذِي	بَعْدَ	أَهْوَاءَهُمْ
وَلَا نَصِيرٌ	مِنْ وَّلِيٍّ	مِنَ اللَّهِ	مَالِكَ	الْعِلْمِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّظْرَى
حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ
قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى
وَلِئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ
بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
مَالِكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَلَا نَصِيرٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ
هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ
اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣٠﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

جَاءَكَ	مِنْ وَلِيٍّ وَ	مِلَّتَهُمْ	وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ
---------	-----------------	-------------	---------------------

مرحله پنجم: مخرج حرف «ت» و «ط» تماس نوک زبان با بیخ دندان‌های
ثنايی بالا است این دو حرف در مخرج شریک اند؛ اما حرف «ط» پر خوانده
می‌شود.

تلاوت آیت (۱۲۱) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

حَقَّ	يَتْلُونَهُ	الْكِتَابِ	اتَّبَعْتَهُمْ	الَّذِينَ
وَمَنْ	بِهِ	يُؤْمِنُونَ	أُولَئِكَ	تِلَاوَتِهِ
الْحَسِرُونَ	هُمْ	فَأُولَئِكَ	بِهِ	يَكْفُرُ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

الَّذِينَ اتَّبَعْتَهُمْ الْكِتَابِ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ
أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ
وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْحَسِرُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

الَّذِينَ اتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٢١﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های زیر بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

الْحٰسِرُونَ	وَمَنْ يَّكْفُرُ	يَتْلُونَهُ	اتَيْنَهُمُ
--------------	------------------	-------------	-------------

مرحله پنجم: حرف‌های ادغام عبارت از شش حرف: «ی، ر، م، ل، و، ن» است که مجموعه آن (یرملون) می‌باشد. هرگاه بعد از تنوین و نون ساکن یکی از این حرف‌ها بیاید تنوین و نون ساکن در آن داخل شده و صدایش را از دست می‌دهد و تلفظ نمی‌شود.

مثال: (وَمَنْ يَّكْفُرُ)

تلاوت آیت (۱۲۲) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه های آیت

يَبْنِيَّ	اِسْرَآءِیْلَ	اِذْکُرُوْا	نِعْمَتِی الَّتِیْ	اَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ	وَآئِیْ	فَضَّلْتُكُمْ	عَلِی	الْعٰلَمِیْنَ

مرحله دوم: خواندن جمله های آیت

يَبْنِيَّ اِسْرَآءِیْلَ اِذْکُرُوْا نِعْمَتِی الَّتِیْ اَنْعَمْتُ عَلَیْكُمْ
وَآئِیْ فَضَّلْتُكُمْ عَلِی الْعٰلَمِیْنَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

يَبْنِيَّ اِسْرَآءِیْلَ اِذْکُرُوْا نِعْمَتِی الَّتِیْ اَنْعَمْتُ عَلَیْكُمْ وَآئِیْ فَضَّلْتُكُمْ عَلِی
الْعٰلَمِیْنَ ﴿۱۲۲﴾

مرحله چهارم: کلمه های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يَبْنِيَّ	اَنْعَمْتُ	وَآئِیْ	فَضَّلْتُكُمْ
-----------	------------	---------	---------------

مرحله پنجم: در (اِسْرَآءِیْلَ اِذْکُرُوْا) «الفی» که در بین این دو کلمه آمده خوانده نمی شود. همچنان «الفی» در آخر کلمه (اِذْکُرُوْا) نوشته شده؛ اما خوانده نمی شود.

تلاوت آیت (۱۲۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ اتَّقُوا	يَوْمًا	لَّا تَجْزِي	نَفْسُ	عَنْ
نَفْسٍ	شَيْئًا	وَلَا	يُقْبَلُ	مِنْهَا
عَدْلٌ وَلَا	تَنْفَعُهَا	شَفَاعَةٌ	وَلَا هُمْ	يُنصَرُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَّا تَجْزِي نَفْسُ
عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ
وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٣٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

تَجْزِي	وَلَا يُقْبَلُ	عَدْلٌ وَلَا	شَفَاعَةٌ وَلَا
---------	----------------	--------------	-----------------

مرحله پنجم: قلقله در لغت به معنای جنباندن و تکان دادن را گویند و در اصطلاح علم تجوید تکان دادن یکی از حرف‌های پنجگانه (ق، ط، ب، ج، د) در منخرنش است در حالی که ساکن باشد. مجموعه حروف قلقله عبارت از (قطب جد) است.

تلاوت آیت (۱۲۴) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَإِذِ	ابْتَلَىٰ	إِبْرَاهِمَ	رَبُّهُ	بِكَلِمَاتٍ
فَاتَمَّهِنَّ	قَالَ	إِنِّي	جَاعِلُكَ	لِلنَّاسِ
إِمَامًا	قَالَ	وَ	مِنْ	ذُرِّيَّتِي
قَالَ	لَا	يَنَالُ	عَهْدِي	الظَّالِمِينَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَاتَمَّهِنَّ
قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا
قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي
قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَتْهُنَّ ۗ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۗ قَالَ
وَمِن ذُرِّيَّتِي ۗ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٣٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يَنَالُ	ذُرِّيَّتِي	فَأَتَتْهُنَّ	وَإِذِ ابْتَلَىٰ
---------	-------------	---------------	------------------

مرحله پنجم: اخفاء به معنی پوشانیدن و پنهان کردن است و هرگاه بعد از نون ساکن و تنوین یکی از حروف پانزده‌گانه ذیل بیاید اخفاء صورت می‌گیرد:
(ت، ث، ج، د، ذ، ز، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ف، ق، ک)

تلاوت آیت (۱۲۵) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَإِذْ جَعَلْنَا	الْبَيْتِ	مَثَابَةً	لِلنَّاسِ
وَأَمْنَا	وَاتَّخِذُوا	مِنْ مَقَامِ	إِبْرَاهِيمَ
مُصَلًّى	وَعَهْدَانَا	إِلَى	إِبْرَاهِيمَ
وَاسْمِعِينَ	أَنْ	طَهَّرَا	بَيْتِي
لِلطَّائِفِينَ	وَالْعَٰكِفِينَ	وَالرُّكَّعِ	السُّجُودِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا
وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى
وَعَهْدَانَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
أَنْ طَهَّرَا بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ
وَالْعَٰكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلِّينَ
وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های زیر توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

جَعَلْنَا الْبَيْتَ	وَاتَّخِذُوا	وَعَهْدَنَا	وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ
---------------------	--------------	-------------	-------------------------

مرحله پنجم: مثال‌های ادغام در این درس: (مَثَابَةً لِّلنَّاسِ) و (مِن مَّقَامِ).

تلاوت آیت (۱۲۶) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَإِذْ قَالَ	إِبْرَاهِيمُ	رَبِّ	اجْعَلْ	هَذَا
بَلَدًا	أَمِينًا	وَأَرْزُقْ	أَهْلَهُ	مِنْ
الشَّجَرِ	مَنْ	أَمِنَ	مِنْهُمْ	بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ	الْآخِرِ	قَالَ	وَمَنْ	كَفَرَ
فَأَمَّتَّعَهُ	قَلِيلًا	ثُمَّ	أَصْطَرَّتْهُ	إِلَى
عَذَابِ	النَّارِ	وَ	بِئْسَ	الْمَصِيرُ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ
هَذَا بَلَدًا آمِينًا وَأَرْزُقْ أَهْلَهُ
مِنْ الشَّجَرِ مَنْ أَمِنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأَمَّتَّعَهُ قَلِيلًا
ثُمَّ أَصْطَرَّتْهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ
آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَى
عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٤﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های زیر بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

رَبِّ اجْعَلْ	وَأَرْزُقْ أَهْلَهُ	فَأُمَتِّعُهُ	ثُمَّ أَضْطَرُّهُ
---------------	---------------------	---------------	-------------------

مرحله پنجم: حرف «ر» در کلمه (الْآخِرِ) در حالت وقف و وصل باریک ادا می‌گردد.

تلاوت آیت (۱۲۷) سورة بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَإِذْ	يَرَفَعُ	إِبْرَاهِيمَ	الْقَوَاعِدَ	مِنَ
الْبَيْتِ	وَ	اسْمِعِيلَ	رَبَّنَا	تَقَبَّلْ
مِنَّا	إِنَّكَ	أَنْتَ	السَّمِيعُ	الْعَلِيمُ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَإِذْ يَرَفَعُ إِبْرَاهِيمَ الْقَوَاعِدَ
مِنَ الْبَيْتِ وَاسْمِعِيلَ
رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا
إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۲۵﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود.

إِنَّكَ	تَقَبَّلْ	وَإِسْمَاعِيلُ	وَإِذْ يَرْفَعُ
---------	-----------	----------------	-----------------

مرحله پنجم: لام به دو نوع است: «ل» قمری و «ل» شمسی

«ل» قمری آنست که نوشته و تلفظ می‌شود مانند: (الْقَوَاعِدَ).

«ل» شمسی آنست که نوشته شده، اما تلفظ نمی‌شود مانند: (السَّمِيعُ).

تلاوت آیت (۱۲۸) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

رَبَّنَا	وَاجْعَلْنَا	مُسْلِمِينَ	لَكَ	وَمِنْ	ذُرِّيَّتِنَا
أُمَّةً	مُسْلِمَةً	لَكَ	وَ	أَرِنَا	مَنَاسِكَتَنَا
وَتُبَّ	عَلَيْنَا	إِنَّكَ	أَنْتَ	التَّوَّابُ	الرَّحِيمُ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ
وَأَرِنَا مَنَاسِكَتَنَا وَتُبَّ عَلَيْنَا
إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ ۗ وَإِنَّا مِنَّا سَكَتْنَا
وَتُبَّ عَلَيْنَا ۗ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

مُسْلِمَةً لَّكَ	ذُرِّيَّتِنَا	مِنَّا سَكَتْنَا	وَاجْعَلْنَا
------------------	---------------	------------------	--------------

مرحله پنجم: در کلمه‌های (رَبَّنَا) و (الرَّحِيمُ) حرف «ر» پُر خوانده می‌شود.

- در کلمه‌های (ذُرِّيَّتِنَا) و (وَأَرِنَا) حرف «ر» باریک خوانده می‌شود.

تلاوت آیت (۱۲۹) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

رَبَّنَا	وَابْعَثْ	فِيهِمْ	رَسُولًا	مِّنْهُمْ	يَتْلُوا
عَلَيْهِمْ	آيَاتِكَ	وَ	يُعَلِّمُهُمُ	الْكِتَابَ	وَالْحِكْمَةَ
وَ	يُزَكِّيهِمْ	إِنَّكَ	أَنْتَ	الْعَزِيزُ	الْحَكِيمُ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ
يَتْلُوا عَلَيَّهِمْ آيَاتِكَ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٦﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يُعَلِّمُهُمُ	يُزَكِّيهِمْ	إِنَّكَ	يَتْلُوا
---------------	--------------	---------	----------

مرحله پنجم: در کلمه (يَتْلُوا) حرف «الف» که در آخر آن آمده است، تلفظ نمی‌شود.

تلاوت آیت (۱۳۰) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمَنْ	يُرْغَبُ	عَنْ	مِلَّةِ	إِبْرَاهِمَ	إِلَّا
مَنْ	سَفِيهَةٌ	نَفْسُهُ	وَلَقَدْ	اصْطَفَيْنَاهُ	فِي
الدُّنْيَا	وَإِنَّهُ	فِي	الْآخِرَةِ	لَمِنَ	الصَّالِحِينَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمَنْ يُرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِمَ
إِلَّا مَنْ سَفِيهَةٌ نَفْسُهُ
وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَمَنْ يَّرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَمَنْ يَّرْغَبْ	اصْطَفَيْنَاهُ	وَلَقَدْ	وَإِنَّهُ
------------------	----------------	----------	-----------

مرحله پنجم: در کلمه (الصَّالِحِينَ) حرف «ص» پر خوانده می‌شود؛ همین

صفت باعث می‌شود که فرق بین تلفظ حرف‌های «س» و «ص» را بدانیم.

مثال‌های ادغام در این درس: (وَمَنْ يَّرْغَبْ - عَنْ مِلَّةٍ).

تلاوت آیت (۱۳۱) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

لِرَبِّ	أَسَلَّمْتُ	قَالَ	أَسَلِّمُ	لَهُ رَبُّهُ	إِذْ قَالَ
الْعَلِيِّنَ					

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسَلِّمُ
قَالَ أَسَلَّمْتُ لِرَبِّ الْعَلِيِّنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسَلِّمُ قَالَ أَسَلَّمْتُ لِرَبِّ الْعَلِيِّنَ ﴿۳۱﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

أَسَلَّمْتُ	قَالَ	أَسَلِّمُ	إِذْ قَالَ
-------------	-------	-----------	------------

مرحلۀ پنجم: در کلمه (قَالَ) حرف «ق» پر ادا می‌گردد و این حرف از حروف استعلاء می‌باشد.

تلاوت آیت (۱۳۲) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَوَصَّى	بِهَا	إِبْرَاهِمَ	بَنِيهِ	وَيَعْقُوبَ
يُبْنِي	إِنَّ اللَّهَ	اصْطَفَى	لَكُمْ	الدِّينَ
فَلَا	تَمُوتُنَّ	إِلَّا	وَأَنْتُمْ	مُسْلِمُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ
يُبْنِي إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمْ الدِّينَ
فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ يُبْنِي إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿۱۳۲﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَوَصَّى	يُبْنِي	تَمُوتُنَّ	مُسْلِمُونَ
----------	---------	------------	-------------

مرحله پنجم: در (إِنَّ اللَّهَ) «ل» لفظ الله ج پُر خوانده می‌شود.

در (وَوَصَّى) و (إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى) حرف «ص» پُر خوانده می‌شود؛ همین صفت باعث می‌شود تا فرق بین تلفظ حرف‌های «س» را بدانیم.

تلاوت آیت (۱۳۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

أَمُّ	كُنْتُمْ	شُهَدَاءَ	إِذْ حَضَرَ	يَعْقُوبَ
الْمَوْتِ	إِذْ قَالَ	لِبَنِيهِ	مَا	تَعْبُدُونَ
مِنْ	بَعْدِي	قَالُوا	نَعْبُدُ	إِلَهَكَ
وَالِإِلهِ	أَبَائِكَ	إِبْرَاهِمَ	وَإِسْمَاعِيلَ	وَإِسْحَاقَ
إِلَهًا	وَاحِدًا	وَوَحْنًا	لَهُ	مُسْلِمُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

أَمُّ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتِ
إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي
قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ
إِبْرَاهِمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا
وَوَحْنًا لَهُ مُسْلِمُونَ

مرحله سوم: آیت مکمل

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنِّي
بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا
وَمُحَمَّدًا لَهٗ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

شُهَدَاءَ	لِبَنِيهِ	مِنِّي بَعْدِي	أَبَائِكَ
-----------	-----------	----------------	-----------

مرحله پنجم: از آیت درس مثال‌های اخفاء، اقلاب و ادغام را تشخیص دهید.

تلاوت آیت (۱۳۴) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

تِلْكَ	أُمَّةٌ	قَدْ	خَلَّتْ	لَهَا مَا
كَسَبَتْ	وَلَكُمْ	مَا	كَسَبْتُمْ	وَ
لَا	تُسْأَلُونَ	عَمَّا	كَانُوا	يَعْمَلُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَّتْ
لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ مَا كَسَبْتُمْ
وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَّتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿۱۳۴﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

تِلْكَ أُمَّةٌ	مَا كَسَبْتُمْ	تُسْأَلُونَ	عَمَّا
----------------	----------------	-------------	--------

مرحله پنجم: در کلمه (قَدْ) قلقه واقع شده است. قلقه عبارت است از

جنابندن حرف در مخرجش.

تلاوت آیت (۱۳۵) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالُوا	كُونُوا	هُودًا	أَوْ	نَصْرِي
تَهْتَدُوا	قُلْ	بَلْ	مِلَّةَ	إِبْرَاهِمَ
حَنِيفًا	وَمَا	كَانَ	مِنَ	الْمُشْرِكِينَ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصْرِي تَهْتَدُوا
قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصْرِي تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۳۵﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

أَوْ نَصْرِي	تَهْتَدُوا	وَمَا كَانَ	بَلْ مِلَّةَ
--------------	------------	-------------	--------------

مرحلۀ پنجم: در حالت وقف بر کلمه (حَنِيفًا) تنوین (دوزبر) به الف بدل می‌شود.

تلاوت آیت (۱۳۶) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

قُولُوا	أَمَّا	بِاللَّهِ	وَمَا	أُنزِلَ
إِلَيْنَا	وَمَا	أُنزِلَ	إِلَى	إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ	وَإِسْحَاقَ	وَيَعْقُوبَ	وَالْأَسْبَاطَ	وَمَا
أَوْتِيَ	مُوسَى	وَعِيسَى	وَمَا	أُوتِيَ
التَّيْبُونِ	مِنْ	رَبِّهِمْ	لَا نُفَرِّقُ	بَيْنَ
أَحَدٍ	مِّنْهُمْ	وَنَحْنُ	لَهُ	مُسْلِمُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

قُولُوا أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا
وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ
وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ
وَمَا أُوتِيَ التَّيْبُونِ مِنْ رَبِّهِمْ
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ^{١٣٦} وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق گردد.

قُولُوا	وَالْأَسْبَاطِ	النَّبِيُّونَ	لَا نُفَرِّقُ
---------	----------------	---------------	---------------

مرحله پنجم: در کلمه (بِاللَّهِ) لفظ الله ج باریک ادا می‌گردد؛ زیرا حرف ما قبل آن حرکت کسره (زیر) دارد.

در کلمه (لَا نُفَرِّقُ) حرف «ر» باریک ادا می‌گردد؛ زیرا قاعده چنین است که هرگاه حرف «ر» حرکت زیر (کسره) داشته باشد باید باریک ادا گردد.

تلاوت آیت (۱۳۷) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

فَإِنْ	أَمَّنُوا	بِمِثْلِ	مَا	أَمَّنْتُمْ
بِهِ	فَقَدِ	اهْتَدَوْا	وَإِنْ	تَوَلَّوْا
فَأَيُّهَا	هُمْ	فِي	شِقَاقٍ	فَسَيَكْفِيكَهُمْ
اللَّهُ	وَ	هُوَ	السَّبِيحُ	الْعَلِيمُ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

فَإِنْ أَمَّنُوا بِمِثْلِ مَا أَمَّنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا
وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَيُّهَا هُمْ فِي شِقَاقٍ
فَسَيَكْفِيكَهُمْ اللَّهُ
وَهُوَ السَّبِيحُ الْعَلِيمُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

فَإِنْ أَمَّنُوا بِمِثْلِ مَا أَمَّنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ
فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٢﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِمِثْلِ مَا	تَوَلَّوْا	شِقَاقٍ	فَسَيَكْفِيكَهُمُ
--------------	------------	---------	-------------------

مرحله پنجم: میم ساکن دارای سه حکم می‌باشد که عبارت اند از: ادغام، اخفاء و اظهار.

در کلمه (أَمَّنْتُمْ بِهِ) اخفاء شفوی صورت گرفته است؛ زیرا بعد از حرف میم ساکن حرف «ب» آمده است. اخفای شفوی دارای یک حرف می‌باشد که همان حرف «ب» است.

تلاوت آیات (۱۳۸-۱۳۹) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

صِبْغَةَ	اللَّهِ	وَمَنْ	أَحْسَنُ	مِنَ اللَّهِ
صِبْغَةً	وَنَحْنُ لَهُ	عِبْدُونَ	قُلْ	أَتَحَابُّونَنَا
فِي اللَّهِ	وَهُوَ رَبُّنَا	وَرَبُّكُمْ	وَلِنَا	أَعْمَالُنَا
وَلَكُمْ	أَعْمَالُكُمْ	وَنَحْنُ	لَهُ	مُخْلِصُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

صِبْغَةَ اللَّهِ
وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً
وَنَحْنُ لَهُ عِبْدُونَ
قُلْ أَتَحَابُّونَنَا فِي اللَّهِ
وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
وَلِنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عِبْدُونَ ﴿١٢٨﴾ قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا
فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلِنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٢٩﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

أَحْسَنُ	صِبْغَةً وَ	أَتُحَاجُّونَنَا	أَعْمَالُنَا
----------	-------------	------------------	--------------

مرحله پنجم: در (وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ) اظهار شفوی است؛ زیرا قاعده است که به استثنای دو حرف «م» و «ب» هر حرفی که بعد از (میم) ساکن بیاید اظهار شفوی صورت می‌گیرد.

تلاوت جزء اول آیت (۱۴۰) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

و	إِبْرَاهِمَ	إِنَّ	تَقُولُونَ	أَمْ
يَعْقُوبَ	و	إِسْحَاقَ	و	إِسْمَاعِيلَ
نَصْرِي	أَوْ	هُودًا	كَانُوا	وَالْأَسْبَاطَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ
كَانُوا هُودًا أَوْ نَصْرِي

مرحله سوم: تلاوت جزء اول آیت

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا
أَوْ نَصْرًا

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَالْأَسْبَاطَ	وَيَعْقُوبَ	وَإِسْحَاقَ	أَمْ تَقُولُونَ
----------------	-------------	-------------	-----------------

مرحله پنجم: در (أَوْ نَصْرًا) حرف «ر» پُر ادا می‌گردد.

تلاوت جزء دوم آیت (۱۴۰) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

قُلْ	ءَأَنْتُمْ	أَعْلَمُ	أَمْ	اللَّهُ
وَ	مَنْ	أَظْلَمُ	مِمَّنْ	كَتَمَ
شَهَادَةً	عِنْدَهُ	مِنْ	اللَّهِ	وَ
مَا	اللَّهُ	بِغَافِلٍ	عَمَّا	تَعْمَلُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمْ اللَّهُ
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ
كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

مرحله سوم: تلاوت جزء دوم آیت

قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللّٰهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللّٰهِ وَمَا اللّٰهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٠﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِغَافِلٍ	مِمَّنْ كَتَمَ	أَعْلَمُ	ءَأَنْتُمْ
-----------	----------------	----------	------------

مرحله پنجم: حرف «ظ» از جمله حروف استعلاء است و پر ادا می‌شود.

تلاوت آیت (۱۴۱) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

تِلْكَ	أُمَّةٌ	قَدْ	خَلَّتْ
لَهَا	مَا كَسَبَتْ	وَ	لَكُمْ
مَا	كَسَبْتُمْ	وَ	لَا
تُسْأَلُونَ	عَمَّا	كَانُوا	يَعْمَلُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَّتْ
لَهَا مَا كَسَبَتْ وَ لَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ
وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٣٢١﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

تِلْكَ أُمَّةٌ	مَا كَسَبَتْ	تُسْأَلُونَ
----------------	--------------	-------------

مرحله پنجم: در (عَمَّا) دقت صورت گیرد تا حرف «ع» درست از مخرجش
ادا گردد و به حرف همزه «ء» تبدیل نشود، مثل: أَمَّا.

تلاوت آیت (۱۴۲) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

سَيَقُولُ	السُّفَهَاءُ	مِنْ	النَّاسِ	مَا وَلَّهُمْ
عَنْ	قَبْلَتِهِمْ	الَّتِي	كَانُوا	عَلَيْهَا
قُلْ	لِلَّهِ	الْمَشْرِقُ	وَالْمَغْرِبُ	يَهْدِي
مَنْ	يَشَاءُ	إِلَى	صِرَاطٍ	مُّسْتَقِيمٍ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ
مَا وَلَّهُمْ عَنْ قَبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا
قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَن قِبَلِهِمُ الَّذِينَ كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ
لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٣٦﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

قُلْ لِلَّهِ	مَا وَلَّهُمْ	السُّفَهَاءُ
--------------	---------------	--------------

مرحله پنجم: قلقله به دو نوع است:

- ۱- قلقله کبرا: هرگاه یکی از حروف قلقله در آخر کلمه قرار گیرد؛ قلقله کبرا صورت می‌گیرد مانند: وَالْمَغْرِبُ ۚ البته به اعتبار وقف مطلق.
- ۲- قلقله صغرا: هرگاه یکی از حروف قلقله در وسط کلمه قرار گیرد؛ قلقله صغرا می‌شود؛ مانند: قِبَلْتَهُمْ

تلاوت جزء اول آیت (۱۴۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ	كَذٰلِكَ	جَعَلْنٰكُمْ	اُمَّةً	وَسَطًا
لِتَكُوْنُوْا	شُهَدَآءَ	عَلٰى	النَّاسِ	وَ
يَكُوْنُ	الرَّسُوْلُ	عَلَيْكُمْ	شَهِيدًا	وَ
مَا	جَعَلْنَا	الْقِبْلَةَ	الَّتِي	كُنْتَ
عَلَيْهَا	اِلَّا	لِنَعْلَمَ	مَنْ	يَتَّبِعُ
الرَّسُوْلَ	مِمَّنْ	يَنْقَلِبُ	عَلٰى	عَقْبِيْهِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَ كَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّ سَطًا لِّتَكُوْنُوْا
شُهَدَآءَ عَلٰى النَّاسِ
وَ يَكُوْنُ الرَّسُوْلُ عَلٰىكُمْ شَهِيدًا
وَ مَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا
اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُوْلَ
مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلٰى عَقْبِيْهِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ
عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ
الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

مَنْ يَتَّبِعُ	إِلَّا لِنَعْلَمَ	أُمَّةً وَسَطًا
عَقْبَيْهِ	عَلَى	مِمَّنْ يَنْقَلِبُ

مرحله پنجم: در کلمه (شُهَدَاءَ) مد متصل است؛ زیرا حرف مد و سبب آن «ء» هردو در یک کلمه جمع شده اند. این مد از چهار الی پنج حرکت ادا می‌گردد و در صورت وقف تا شش حرکت مد می‌شود.

تلاوت جزء دوم آیت (۱۴۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ	إِنْ	كَانَتْ	لَكَبِيرَةً	إِلَّا
عَلَى	الَّذِينَ	هَدَى	اللَّهُ	وَ
مَا	كَانَ	اللَّهُ	لِيُضِيعَ	إِيمَانَكُمْ
إِنَّ	اللَّهَ	بِالنَّاسِ	لَرَعُوفٌ	رَّحِيمٌ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً
إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ
وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ
إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَعُوفٌ رَّحِيمٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ
إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

لِيُضِيعَ	هَدَى اللَّهُ	لَكَبِيرَةً
-----------	---------------	-------------

مرحله پنجم: در (لَكَبِيرَةً إِلَّا) اظهار است؛ زیرا بعد از تنوین همزه (ء) آمده است.

- در (لَرَّءُوفٌ رَحِيمٌ) ادغام بدون غنه است؛ زیرا بعد از تنوین حرف (ر) آمده است.

درس چهارم

تلاوت جزء اول آیت (۱۴۴) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

قَدَّرَیْ	تَقَلَّبُ	وَجْهَكَ	فِي	السَّمَاءِ
فَلَنُؤَلِّيَنَّكَ	قِبْلَةً	تَرْضَاهَا	قَوْلٍ	وَجْهَكَ
شَطْرَ	الْمَسْجِدِ	الْحَرَامِ	وَ	حَيْثُ
مَا	كُنْتُمْ	فَوَلُّوا	وَجُوهَكُمْ	شَطْرَهُ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

قَدَّرَیْ تَقَلَّبُ وَجْهَكَ فِي السَّمَاءِ
فَلَنُؤَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا
قَوْلٍ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَ حَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ط

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

شَطْرَهُ	فَوَلُّوا	فَلَنُوَلِّيَنَّكَ	تَقَلُّبَ
----------	-----------	--------------------	-----------

مرحله پنجم: شاگردان مثال‌های قلقله صغرا را از آیت‌های درس شناسایی نموده،

معرفی نمایند.

تلاوت جزء دوم آیت (۱۴۴) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ	إِنَّ	الَّذِينَ	أُوتُوا	الْكِتَابَ
لَيَعْلَمُونَ	أَنَّهُ	الْحَقُّ	مِنْ	رَبِّهِمْ
وَمَا	اللَّهُ	بِغَافِلٍ	عَمَّا	يَعْمَلُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
يَعْمَلُونَ ﴿١٣٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِغَافِلٍ	أَنََّّهُ الْحَقُّ	لَيَعْلَمُونَ	أُوتُوا الْكِتَابَ
-----------	--------------------	---------------	--------------------

مرحله پنجم: مخرج حرف «هـ» قسمت اخیر حلق است باید به شکلی ادا گردد تا از حرف «ح» فرق شود.

تلاوت آیت (۱۴۵) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَلِيْنٌ	اَتِيْتِ	الَّذِيْنَ	اَوْتُوْا	الْكِتٰبِ
بِكُلِّ	اٰيَةٍ	مَّا تَبِعُوْا	قَبْلَتَكَ	وَمَا
اَنْتَ	بِتٰبِعِ	قَبْلَتَهُمْ	وَمَا	بَعْضُهُمْ
بِتٰبِعِ	قِبْلَةً	بَعْضِ	وَلِيْنِ	اَتَّبَعْتَ
اَهْوَاءَهُمْ	مِّنْ	بَعْدِ	مَا	جَاءَكَ
مِنَ الْعِلْمِ	اِنَّكَ	اِذَا	لِيْنِ	الظَّالِمِيْنَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَلِيْنٌ اَتِيْتِ الَّذِيْنَ اَوْتُوْا الْكِتٰبِ
بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا قَبْلَتَكَ
وَمَا اَنْتَ بِتٰبِعِ قَبْلَتَهُمْ
وَمَا بَعْضُهُمْ بِتٰبِعِ قِبْلَةَ بَعْضِ
وَلِيْنِ اَتَّبَعْتَ اَهْوَاءَهُمْ
مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
اِنَّكَ اِذَا لِيْنِ الظَّالِمِيْنَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَلَيْنِ اتَّيْتِ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَّا تَبِعُوا قِبَلَتَكَ وَمَا أَنْتَ
بِتَابِعِ قِبَلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعِ قِبَلَةِ بَعْضٍ وَلَيْنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِّنْ
بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لِّبِنِ الظَّالِمِينَ ﴿١٢٥﴾

مرحله چهارم: کلمه های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

مَّا تَبِعُوا	بِتَابِعِ	قِبَلَةَ	أَهْوَاءَهُمْ
---------------	-----------	----------	---------------

مرحله پنجم: در کلمه (مِّنْ بَعْدِ) نون ساکن اقلاب می شود؛ زیرا بعد از آن حرف «ب» آمده است. و اقلاب یک حرف دارد که «ب» است.

تلاوت آیت (۱۴۶) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

الَّذِينَ	اتَّيْنَهُمْ	الْكِتَابَ	يَعْرِفُونَهُ	كَمَا
يَعْرِفُونَ	أَبْنَاءَهُمْ	وَإِنَّ	فَرِيقًا	مِّنْهُمْ
لَيَكْتُمُونَ	الْحَقَّ	وَ	هُمْ	يَعْلَمُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

الَّذِينَ اتَّيْنَهُمْ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ
كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ
لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

الَّذِينَ اتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ آبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ
لَيَكْتُبُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٦﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يَعْرِفُونَهُ	لَيَكْتُبُونَ	أَبْنَاءَهُمْ	يَعْرِفُونَهُ
---------------	---------------	---------------	---------------

مرحله پنجم: مخرج حرف «ع» وسط حلق است، در کلمه (يَعْرِفُونَهُ) حرف «ع» باید از مخرجش به صورت دقیق تلفظ گردد.

تلاوت آیات (۱۴۷-۱۴۸) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

أَلْحَقُّ	مِنْ رَبِّكَ	فَلَا	تَكُونَنَّ	مِنَ الْمُهْتَرِينَ
وَلِكُلِّ	وَجْهَةٍ	هُوَ	مَوْلِيهَا	فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرَاتِ	أَيْنَ مَا	تَكُونُوا	يَأْتِ	بِكُمْ
اللَّهُ	جَمِيعًا	إِنَّ اللَّهَ	عَلَىٰ كُلِّ	شَيْءٍ قَدِيرٌ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

أَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُهْتَرِينَ
وَلِكُلِّ وَجْهَةٍ هُوَ مَوْلِيهَا
فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ
أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُبْتَرِينَ ﴿١٣٧﴾ وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّيٰهَا
فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٣٨﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

مَوْلِيٰهَا	وِجْهَةٌ	الْمُبْتَرِينَ	مِنْ رَبِّكَ
قَدِيرٌ	جَمِيعًا	بِكُمْ اللَّهُ	تَكُونُوا

مرحله پنجم: در (وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ) ادغام با غنه صورت می‌گیرد؛ چون بعد از تنوین حرف «و» آمده است که از جمله حروف ادغام با غنه می‌باشد.

تلاوت آیت (۱۴۹) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمِنْ	حَيْثُ	خَرَجْتَ	قَوْلٍ	وَجْهَكَ
شَطْرَ	الْمَسْجِدِ	الْحَرَامِ	وَإِنَّهُ	لَلْحَقِّ
مِنْ	رَبِّكَ	وَمَا اللَّهُ	بِغَافِلٍ	عَمَّا تَعْمَلُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ قَوْلٍ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَإِنَّهُ لَلْحَقِّ مِنْ رَبِّكَ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ
رَبِّكَ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٥﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِغَافِلٍ	لَلْحَقُّ	فَوَلِّ
-----------	-----------	---------

مرحله پنجم: در (وَمِنْ حَيْثُ) اظهار صورت می‌گیرد؛ چون بعد از نون ساکن حرف «ح» آمده است و نیز در (بِغَافِلٍ عَمَّا) اظهار است؛ چون بعد از تنوین حرف «ع» قرار دارد.

در (مِنْ رَبِّكَ) ادغام بدون عنه است؛ زیرا بعد از نون ساکن حرف «ر» است.

تلاوت جزء اول آیت (۱۵۰) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمِنْ	حَيْثُ	خَرَجْتَ	قَوْلٍ	وَجْهَكَ
شَطْرَ	الْمَسْجِدِ	الْحَرَامِ	وَ	حَيْثُ
مَا	كُنْتُمْ	فَوَلُّوا	وَجُوهَكُمْ	شَطْرَةَ
لِلَّأَنَّ	يَكُونُ	لِلنَّاسِ	عَلَيْكُمْ	حُجَّةً

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ قَوْلٍ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَ حَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَةَ
لِلَّأَنَّ يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةً

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ قَوْلٍ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ حَيْثُ مَا كُنْتُمْ
فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَةَ لِأَنَّ يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةً

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

فَوَلُّوا	شَطْرَةَ	حُجَّةً
-----------	----------	---------

مرحله پنجم: در آیت فوق یک مثال اظهار موجود است؛ آن را تشخیص نمایید.

تلاوت جزء دوم آیت (۱۵۰) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَإِخْشَوْنِي	تَخْشَوْهُمْ	مِنْهُمْ فَلَا	ظَلَمُوا	إِلَّا الَّذِينَ
تَهْتَدُونَ	وَلَعَلَّكُمْ	عَلَيْكُمْ	نِعْمَتِي	وَلَا تَمَّ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ
فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاحْشَوْنِي
وَلَا تَمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاحْشَوْنِي وَلَا تَمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ①

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

تَخْشَوْهُمْ	وَاحْشَوْنِي	وَلَا تَمَّ
--------------	--------------	-------------

مرحله پنجم: در این درس چند جا اظهار شفوی آمده است؟ شناسایی شده، معرفی گردند.

تلاوت آیت (۱۵۱) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

كَمَا	أَرْسَلْنَا	فِيكُمْ	رَسُولًا	مِّنْكُمْ
يَتْلُوا	عَلَيْكُمْ	آيَاتِنَا	وَ	يُزَكِّيكُمْ
وَ	يُعَلِّمُكُمْ	الْكِتَابَ	وَالْحِكْمَةَ	وَ
يُعَلِّمُكُمْ	مَا	لَمْ	تَكُونُوا	تَعْلَمُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنْكُمْ
يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا
وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمْ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

رَسُولًا مِّنْكُمْ	وَيُعَلِّمُكُمْ	تَكُونُوا
--------------------	-----------------	-----------

مرحله پنجم: در (وَيُعَلِّمُكُمْ مَّا) ادغام مثلین است؛ چون حرف «م» اول ساکن بوده و در حرف «م» دوم ادغام می‌شود.

تلاوت آیات (۱۵۲-۱۵۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

فَاذْكُرُونِي	أَذْكُرْكُمْ	وَأَشْكُرُوا	لِي	وَلَا
تَكْفُرُونَ	يَأَيُّهَا	الَّذِينَ	آمَنُوا	اسْتَعِينُوا
بِالصَّبْرِ	وَالصَّلَاةِ	إِنَّ اللَّهَ	مَعَ	الصَّابِرِينَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ
وَأَشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونَ
يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ
إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَأَشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونَ ﴿۱۵۲﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿۱۵۳﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

فَاذْكُرُونِي	اسْتَعِينُوا	مَعَ الصَّابِرِينَ
---------------	--------------	--------------------

مرحله پنجم: در (فَاذْكُرُونِي) حرف «ذ» باید دقیق از مخرجش ادا شود و حرف «ر» پر خوانده می‌شود.

تلاوت آیات (۱۵۴-۱۵۵) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

وَلَا	تَقُولُوا	لِمَنْ	يُقْتَلُ	فِي
سَبِيلِ	اللَّهِ	أَمْوَاتٍ	بَلْ	أَحْيَاءُ
وَلَكِنْ	لَّا	تَشْعُرُونَ	وَلَنْبَلُوكُمْ	بِشَيْءٍ
مِّنَ	الْخَوْفِ	وَالْجُوعِ	وَنَقْصِ	مِّنَ
الْأَمْوَالِ	وَالْأَنْفُسِ	وَالثَّمَرَاتِ	وَبَشِيرِ	الصَّبِيرِينَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ
بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَّا تَشْعُرُونَ
وَلَنْبَلُوكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ
وَالْجُوعِ وَنَقْصِ مِّنَ الْأَمْوَالِ
وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِيرِ الصَّبِيرِينَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

وَلَا تَقُولُوا الْمَنُ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ ۖ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِن لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٣﴾
وَلَنَبَلِّغَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ
وَالثَّمَرَاتِ ۖ وَبَشِيرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٤﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَالثَّمَرَاتِ	وَلَنَبَلِّغَنَّكُمْ	لِمَن يُقْتَلُ
----------------	----------------------	----------------

مرحله پنجم: در آیات فوق مثال‌های هر دو نوع ادغام باغنه و بدون غنه را نشان دهید.

تلاوت آیات (۱۵۶-۱۵۷) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

الَّذِينَ	إِذَا	أَصَابَتْهُمْ	مُصِيبَةٌ	قَالُوا
إِنَّا لِلَّهِ	وَإِنَّا إِلَيْهِ	رَجِعُونَ	أُولَئِكَ	عَلَيْهِمْ
صَلَوْتُ	مِّن رَّبِّهِمْ	وَرَحْمَةً	وَأُولَئِكَ	هُمُ الْمُهْتَدُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ
قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَجِعُونَ
أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَجِعُونَ ﴿١٥٦﴾ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ﴿١٥٧﴾ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاکردان مشق و تمرین شود:

مُصِيبَةٌ	صَلَوْتُ مِّن	رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةً
-----------	---------------	-----------------------

مرحله پنجم: حرف «ذ» دقیق از مخرجش که تماس نوک زبان با سر دندان‌های ثنایای بالا است ادا شود.

تلاوت آیت (۱۵۸) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

شَعَائِرِ	مِنْ	وَالْمَرْوَةِ	الصَّفَا	إِنَّ
فَلَا	أَوْ اعْتَمَرَ	الْبَيْتِ	فَمَنْ حَجَّ	اللَّهِ
بِهِمَا	يَطَّوَّفُ	أَنْ	عَلَيْهِ	جُنَاحٌ
شَاكِرٌ عَلَيْهِمُ	فَإِنَّ اللَّهَ	خَيْرٌ	تَطَّوَّعَ	وَمَنْ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ
فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتِ أَوْ اعْتَمَرَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا
وَمَنْ تَطَّوَّعَ خَيْرٌ فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلَيْهِمُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِنَّ الصَّفَا وَالْبُرُوءَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ
أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَالْبُرُوءَةَ	فَمَنْ حَجَّ	أَنْ يَطَّوَّفَ
----------------	--------------	-----------------

مرحله پنجم: در (مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ) نون ساکن اخفاء می‌شود؛ چون بعد از نون ساکن حرف «ش» آمده است.

در (أَنْ يَطَّوَّفَ) نون ساکن ادغام می‌شود؛ چون بعد از نون ساکن حرف «ی» آمده است در (شَاكِرٌ عَلِيمٌ) تنوین اظهار می‌شود؛ چون بعد از تنوین حرف «ع» آمده است و این حرف یکی از حروف شش گانه حلقی یا اظهار می‌باشد.

تلاوت آیت (۱۵۹) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

إِنَّ الَّذِينَ	يَكْتُمُونَ	مَا أَنْزَلْنَا	مِنَ	الْبَيِّنَاتِ
وَالْهُدَى	مِنُ بَعْدِ	مَا بَيَّنَّاهُ	لِلنَّاسِ	فِي
الْكِتَابِ	أُولَئِكَ	يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ	وَيَلْعَنُهُمُ	اللَّعُونُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا
مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى
مِنُ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ
أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ
وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعُونُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعُونُونَ ﴿۱۵۹﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يَكْتُمُونَ	مِنَ الْبَيِّنَاتِ	يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ
-------------	--------------------	----------------------

مرحله پنجم: در (مَا أَنْزَلْنَا) مد منفصل است.

در (أُولَئِكَ) مد متصل است.

تلاوت آیات (۱۶۰-۱۶۱) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

إِلَّا	الَّذِينَ	تَابُوا	وَأَصْلَحُوا	وَبَيَّنُوا
فَأُولَئِكَ	أَتُوبُ	عَلَيْهِمْ	وَأَنَا	التَّوَابُ
الرَّحِيمُ	إِنَّ	الَّذِينَ	كَفَرُوا	وَ
مَاتُوا	وَهُمْ	كُفَّارٌ	أُولَئِكَ	عَلَيْهِمْ
لَعْنَةُ	اللَّهِ	وَالْمَلَائِكَةِ	وَالنَّاسِ	أَجْمَعِينَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا
فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ
وَأَنَا التَّوَابُ الرَّحِيمُ
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ
أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ
وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ
وَالْبَلَاةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

لَعْنَةُ اللَّهِ	كُفَّارًا	وَبَيَّنُّوا
------------------	-----------	--------------

مرحله پنجم: بالای حرف‌های مشدد این درس توجه صورت گیرد تا حق شدها ادا گردد.

تلاوت آیات (۱۶۲-۱۶۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

خُلِدِيْنَ	فِيْهَا	لَا يُخَفِّفُ	عَنْهُمْ	الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ	يُنْظَرُونَ	وَالْهَكْمُ	إِلَهُ	وَاحِدٌ
لَا إِلَهَ	إِلَّا	هُوَ	الرَّحْمَنُ	الرَّحِيمُ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

خُلِدِيْنَ فِيْهَا
لَا يُخَفِّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ
وَالْهَكْمُ إِلَهُ وَاحِدٌ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

خُلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يُخَفِّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٢﴾ وَالْهَكْمُ إِلَهُ
وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

لَا يُخَفِّفُ	وَالْهَكْمُ	هُوَ الرَّحْمَنُ
---------------	-------------	------------------

مرحله پنجم: در کلمه (عَنْهُمْ) اظهار می‌شود

در کلمه (يُنْظَرُونَ) اخفاء می‌شود و در (إِلَهُ وَاحِدٌ) تنوین ادغام با غنه می‌شود.

تلاوت آیت (۱۶۴) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ اٰخْتِلَافِ	وَ الْاَرْضِ	السَّهْوٰتِ	خَلَقِ	اِنَّ فِيْ
تَجْرِئِ	التِّي	وَ الْفُلْكِ	وَ النَّهَارِ	الَّيْلِ
وَ مَا اَنْزَلَ	النَّاسِ	يَنْفَعُ	بِمَا	فِي الْبَحْرِ
مَآءٍ	مِنْ	السَّمَاءِ	مِنْ	اللّٰهُ
مَوْتِهَا	بَعْدَ	الْاَرْضِ	بِهٖ	فَاَحْيَا
دَابَّتْ وَّ	كُلِّ	مِنْ	فِيْهَا	وَبَتْ
بَيْنَ	الْمُسَخَّرِ	وَ السَّحَابِ	الرِّيحِ	تَصْرِيفٍ
يَعْقُلُوْنَ	لِقَوْمٍ	لَاٰتٍ	وَ الْاَرْضِ	السَّمَاءِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّهْوٰتِ وَ الْاَرْضِ
وَ اٰخْتِلَافِ الْيَلِّ وَ النَّهَارِ
وَ الْفُلْكِ التِّي تَجْرِئِ فِي الْبَحْرِ
بِمَا يَنْفَعُ النَّاسِ وَ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ
مِنْ السَّمَاءِ مِنْ مَّآءٍ
فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَبَتْ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ

وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ

بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٣٠﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَاخْتِلَافِ	وَالْفُلْكِ الَّتِي	يَنْفَعُ النَّاسَ
دَابَّةٍ	وَتَصْرِيفِ	الرِّيحِ

مرحله پنجم: در آیت فوق مثال‌های نون ساکن و تنوین آمده است؛ حکم هر یک آن

را بیان کنید.

تلاوت آیت (۱۶۵) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمِنْ	النَّاسِ	مَنْ	يَتَّخِذُ	مِنْ
دُونِ	اللَّهِ	أَنْدَادًا	يُحِبُّونَهُمْ	كَحُبِّ
اللَّهِ	وَالَّذِينَ	آمَنُوا	أَشَدُّ	حُبًّا
لِلَّهِ	وَلَوْ	يَرَى	الَّذِينَ	ظَلَمُوا
إِذْ يَرُونَ	الْعَذَابَ	أَنَّ	الْقُوَّةَ	لِلَّهِ
جَمِيعًا	وَأَنَّ	اللَّهَ	شَدِيدُ	الْعَذَابِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمِنْ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا
يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ
وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ
وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ
أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ
آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ
جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٢٥﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود.

أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ	حُبًّا لِلَّهِ	أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ
--------------------------	----------------	---------------------------

مرحله پنجم: مثال‌های ادغام با غنه و بدون غنه را از آیت فوق تشخیص نمایید.

تلاوت آیت (۱۶۶) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

مِنْ	اتَّبِعُوا	الَّذِينَ	تَبَرَّأَ	إِذْ
بِهِمُ الْأَسْبَابُ	وَتَقَطَّعَتْ	وَرَأَوْا الْعَذَابَ	اتَّبِعُوا	الَّذِينَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
وَرَأَوْا الْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ
الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَتَقَطَّعَتْ	وَرَأَوْا الْعَذَابَ	إِذْ تَبَرَّأَ
---------------	----------------------	----------------

مرحله پنجم: حرف «ب» که در آخر کلمه (الْأَسْبَابُ) است در صورت وقف، حرکتش به سکون بدل شده قلقله می‌شود.

تلاوت آیت (۱۶۷) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالَ	الَّذِينَ	اتَّبَعُوا	لَوْ أَنَّ
لَنَا كُرَّةً	فَنَتَّبَرًا	مِنْهُمْ	كَمَا تَبَرَّءُوا
مِنَّا	كَذَلِكَ	يُرِيهِمُ	اللَّهُ
أَعْمَالَهُمْ	حَسْرَتٍ	عَلَيْهِمْ	وَمَا
هُمْ	بِخُرْجَيْنِ	مِنَ	النَّارِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
لَوْ أَنَّ لَنَا كُرَّةً فَنَتَّبَرًا مِنْهُمْ
كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا
كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسْرَتٍ عَلَيْهِمْ
وَمَا هُمْ بِخُرْجَيْنِ مِنَ النَّارِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِمُخْرِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٤﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

فَنَتَبَرَّأَ	تَبَرَّءُوا مِنَّا	بُخْرِجِينَ
---------------	--------------------	-------------

مرحله پنجم: شاگردان مثال‌های احکام «م» ساکن را از این درس استخراج نمایند.

تلاوت آیت (۱۶۸) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

يَا أَيُّهَا	النَّاسُ	كُلُّوا	مِمَّا
فِي الْأَرْضِ	حَلَالًا	طَيِّبًا	
وَلَا	تَتَّبِعُوا	خُطُوتِ	الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ	لَكُمْ	عَدُوٌّ	مُبِينٌ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا
فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا
وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

عَدُوٌّ مُّبِينٌ	تَتَّبِعُوا	حَلَالًا طَيِّبًا
------------------	-------------	-------------------

مرحله پنجم: در کلمه (النَّاسُ) حرف (الف) و (ل) تلفظ نمی‌شود و حرف (ن) مشدد
ادا می‌گردد.

تلاوت آیات (۱۶۹-۱۷۰) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

وَأَنْ	وَالْفَحْشَاءِ	بِالسُّوءِ	يَأْمُرْكُمْ	إِنَّمَا
تَعْلَمُونَ	مَا لَا	اللَّهُ	عَلَى	تَقُولُوا
مَا أَنْزَلَ	اتَّبِعُوا	لَهُمْ	قِيلَ	وَإِذَا
عَلَيْهِ	مَا آَلَفَيْنَا	بَلْ نَتَّبِعُ	قَالُوا	اللَّهُ
أَبَاؤُهُمْ		كَانَ	أَوْلَوْ	أَبَاءَنَا
يَهْتَدُونَ		شَيْئًا وَلَا	يَعْقِلُونَ	لَا

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ
وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ
مَا آَلَفَيْنَا عَلَيْهِ أَبَاءَنَا

أَوْلُو كَانِ أَبَاؤُهُمْ

لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْلُو كَانِ أَبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٤٠﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

مَّا الْفَيْنَا	وَالْفَحْشَاءِ	بِالسُّوءِ
يَهْتَدُونَ	أَبَاؤُهُمْ	أَبَاءَنَا

مرحله پنجم: مدهای متصل و مدهای منفصل این درس را تشخیص نمایید.

تلاوت آیات (۱۷۱-۱۷۲) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

وَمَثَلِ	كَفَرُوا	الَّذِينَ	كَمَثَلِ
الَّذِي	بِمَا لَا	يَنْعِقُ	يَسْمَعُ
إِلَّا دُعَاءَ	صُمٌّ	وَوَيْدَاءَ	بُكْمٌ
عُمَى	لَا	فَهُمْ	يَعْقِلُونَ
يَأْيُهَا	أَمَنُوا	الَّذِينَ	كُلُّوا
مِنْ طَيِّبَاتِ	وَأَشْكُرُوا	مَا رَزَقْنَاكُمْ	لِلَّهِ
إِنْ	إِيَّاهُ	كُنْتُمْ	تَعْبُدُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا
كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءَ وَوَيْدَاءَ
صُمٌّ بُكْمٌ عُمَى فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
يَأْيُهَا الَّذِينَ آمَنُوا

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ

وَاشْكُرُوا لِلَّهِ

إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

وَمَثَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً
صُمُّ بَكُمْ عَمًى فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٤٢﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق گردد.

دُعَاءٌ وَنِدَاءٌ	يَنْعِقُ	كَمَثَلِ الَّذِي
إِيَّاهُ	وَاشْكُرُوا	مِنْ طَيِّبَاتِ

مرحله پنجم: مثال‌های اظهار، ادغام، اقلاب و اخفاء از آیات درس شناسایی شده معرفی گردند.

تلاوت آیت (۱۷۳) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

إِنَّمَا	حَرَّمَ	عَلَيْكُمْ	الْمَيْتَةَ	وَالدَّمَ
وَلَحْمَ	الْخِنْزِيرِ	وَمَا	أَهْلًا	بِهِ
لِغَيْرِ	اللَّهِ	فَمَنْ	اضْطَرَّ	غَيْرَ
بَاغٍ	وَلَا	عَادٍ	فَلَا إِثْمَ	
عَلَيْهِ	إِنَّ	اللَّهَ	غَفُورٌ رَّحِيمٌ	

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ
وَالدَّمَ وَالْحَمَّ الْخِنْزِيرِ
وَمَا أَهْلًا بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ
فَمَنْ اضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ
فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَحُمَّ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ
أَضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥٦﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق شود:

بَاغٍ وَلَا عَادٍ	فَمَنْ أَضْطَرَّ	وَمَا أُهْلَ
-------------------	------------------	--------------

مرحله پنجم: در کلمه (عَلَيْهِ) به اعتبار وقف مطلق مد لین صورت می‌گیرد؛ زیرا «ی» ساکن و حرف ما قبلش حرکت زبر دارد.

تلاوت آیت (۱۷۴) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

إِنَّ	الَّذِينَ	يَكْتُمُونَ	مَا	أَنْزَلَ
اللَّهُ	مِنَ	الْكِتَابِ	وَيَشْتَرُونَ	بِهِ
ثَمَنًا	قَلِيلًا	أُولَئِكَ	مَا يَأْكُلُونَ	فِي بُطُونِهِمْ
إِلَّا	النَّارَ	وَلَا	يُكَلِّمُهُمُ	اللَّهُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ	وَلَا يُزَكِّيهِمْ	وَلَهُمْ	عَذَابٌ	أَلِيمٌ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ
وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ
إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ

يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا
يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥٠﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاکردان مشق و تمرین شود:

وَلَا يُزَكِّيهِمْ

بُطُونِهِمْ

يَكْتُمُونَ

مرحله پنجم: (لا) علامت وصل است و بهتر است در آن وقف صورت نگردد.

تلاوت آیت (۱۷۵) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

أُولَئِكَ	الَّذِينَ	اشْتَرَوْا	الضَّلَّةَ	بِالْهُدَى
وَالْعَذَابِ	بِالْمَغْفِرَةِ	فَمَا	أَصْبَرَهُمْ	عَلَى النَّارِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَّةَ
بِالْهُدَى وَالْعَذَابِ بِالْمَغْفِرَةِ
فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَّةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابِ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ
عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِالْهُدَى	أَصْبَرَهُمْ	عَلَى النَّارِ
------------	--------------	----------------

مرحله پنجم: در کلمه (أَصْبَرَهُمْ) حرف «ص» و حرف «ر» پر ادا می‌شود.

تلاوت آیت (۱۷۶) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

ذَلِكَ	بِأَنَّ	اللَّهِ	نَزَّلَ	الْكِتَابَ
بِالْحَقِّ	وَ	إِنَّ	الَّذِينَ	اِخْتَلَفُوا
فِي	الْكِتَابِ	لَعْنَى	شِقَاقٍ	بَعِيدٍ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
وَإِنَّ الَّذِينَ اِخْتَلَفُوا
فِي الْكِتَابِ لَعْنَى شِقَاقٍ بَعِيدٍ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اِخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَعْنَى شِقَاقٍ
بَعِيدٍ ۝

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان تمرین شود:

نَزَّلَ الْكِتَابَ	لَعْنَى	شِقَاقٍ بَعِيدٍ
--------------------	---------	-----------------

مرحله پنجم: در (شِقَاقٍ بَعِيدٍ) اقلاب است؛ چون بعد از تنوین حرف «ب» در کلمه (بَعِيدٍ) آمده است همچنان به اعتبار وقف حرف «د» در این کلمه قلقله صورت می‌گیرد.

تلاوت جزء اول آیت (۱۷۷) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

لَيْسَ	الْبِرِّ	أَنْ	تُولُوا	وَجُوهَكُمْ
قِبَلَ	الْمَشْرِقِ	وَ	الْمَغْرِبِ	وَلَكِنَّ
الْبِرِّ	مَنْ	أَمِنَ	بِاللَّهِ	وَ
الْيَوْمِ	الْأَخِيرِ	وَالْمَلَائِكَةِ	وَالْكِتَابِ	وَالنَّبِيِّينَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ
وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَّ

مرحله چهارم: کلمه های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَلَكِنَّ الْبِرَّ	وَالْمَغْرِبِ	قِبَلَ الْمَشْرِقِ
--------------------	---------------	--------------------

مرحله پنجم: در آیت فوق اظهار و اخفاء را تشخیص دهید .

تلاوت جزء دوم آیت (۱۷۷) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

و	اَتَى	الْبَالِ	عَلَى	حُبِّهِ
ذَوِي	الْقُرْبَى	وَالْيَتْمَى	وَالْمَسْكِينِ	وَابْنِ
السَّبِيلِ	وَالسَّائِلِينَ	وَ	فِي	الرِّقَابِ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَ اَتَى الْبَالِ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى
وَالْيَتْمَى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ
وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

وَ اَتَى الْبَالِ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتْمَى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ
وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَالسَّائِلِينَ	عَلَى حُبِّهِ	وَالنَّبِيِّنَ
-----------------	---------------	----------------

مرحله پنجم: در (وَالسَّائِلِينَ) مد متصل است؛ سعی شود تا درست

ادا گردد.

تلاوت جزء سوم آیت (۱۷۷) سوره بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَأَقَامَ	الصَّلَاةَ	وَأَتَى	الزُّكُوتَ	وَالْمُؤْفُونَ
بِعَهْدِهِمْ	إِذَا	عَاهَدُوا	وَالصَّابِرِينَ	فِي
الْبِئْسَاءِ	وَالضَّرَّاءِ	وَحِينَ	الْبَاسِ	أُولَئِكَ
الَّذِينَ	صَدَقُوا	وَأُولَئِكَ	هُمْ	الْمُتَّقُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَأَتَى الزُّكُوتَ
وَالْمُؤْفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبِئْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَاسِ
أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل جزء اخير آيت

وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ
فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُتَّقُونَ ﴿١٢٢﴾

مرحله چهارم: کلمه های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَحِينَ الْبَأْسِ	فِي الْبَأْسَاءِ	بِعَهْدِهِمْ
-------------------	------------------	--------------

مرحله پنجم: از این درس مد متصل و اظهار شفوی تشخیص گردد.

حفظ آیات (۴-۱) سورة القارعه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الْقَارِعَةُ ① مَا الْقَارِعَةُ ② وَمَا أَذْرٰكَ مَا الْقَارِعَةُ ③
يَوْمَ يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْتُوثِ ④

درس هفتاد و یکم

حفظ آیات (۷-۵) سورة القارعه

وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ⑤ فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ⑥ فَهُوَ فِي
عِشَّةٍ رَّا ضِیَّةٍ ⑦

حفظ آیات (۸-۱۱) سورة القارعه

وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَّةُ ۝ نَارُ
حَامِيَةٍ ۝

حفظ آیات (۱-۳) سورة تكاثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْهَكْمُ التَّكَاثُرُ ۝ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ ثُمَّ كَلَّا
سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝

حفظ آیات (۴-۶) سورة تكاثر

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ① لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ②

حفظ آیات (۷-۸) سورة تكاثر

با مراجعه تمام سوره‌ها

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ③ ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ④

حفظ آیات (۱-۳) سورة همزة

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ①
الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ①
يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ②

حفظ آیات (۴-۶) سورة همزه

- كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطْبَةِ ①
وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطْبَةُ ②
تَأْرُ اللّٰهُ الْمَوْقِدَةُ ①

حفظ آیات (۷-۹) سوره هُمزِه

الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْآفِدَةِ ⑤ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّاةٌ ④
فِي عَمَدٍ مُّمدَّدةٍ ①

رسول الله ﷺ می فرماید: { خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ } بهترین شما کسی است که قرآن را می آموزد و برای دیگران می آموزاند.

معلمان محترم در تدریس این مضمون سعی ورزند تا به هدف عالی آموزش درست قرآن کریم برای شاگردان دست یابند.

جهت تدریس درست مضمون آموزش قرآن کریم، نکات مهم ذیلاً تقدیم می گردد:

۱- این مضمون مشتمل است بر بخش های معلومات در مورد قرآن کریم، روخوانی و حفظ سوره های (القارعه، تکاثر، همزه) می باشد.

۲- مضمون آموزش قرآن کریم دارای هفتاد و هشت درس بوده، و در هفتاد و هشت ساعت درسی در یک سال تعلیمی طور ذیل تقسیم گردیده است:

الف) برای بخش حفظ سوره های فوق هشت ساعت درسی، و برای دروس متباقی هفتاد ساعت درسی در نظر گرفته شده است.

ب) حفظ سوره القارعه و تکاثر قبل از امتحان چهارونیم ماه و حفظ سوره همزه بعد از امتحان چهارونیم ماه تعیین گردیده است.

۳- شاگردان باید در مضمون آموزش قرآن کریم، نطق صحیح حروف هجا را بیاموزند.

۴- برای شاگردان تلقین شود تا در تلاوت و حمل کتاب آموزش قرآن کریم آداب آن را رعایت نمایند.

۵- معلم محترم در جریان تدریس مضمون آموزش قرآن کریم از مهربانی کار گرفته، همواره شاگردان را همکاری و تشویق می کند و از هرنوع توهین و تحقیر به آنها خود داری می نماید.